

**ПРО МЕЖІ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ТА ПРАКТИКИ ПСИХОЛОГІВ,
які працюють з чутливими темами сексуальних злочинів російських окупантів
в Україні**

Національна Психологічна Асоціація України, як найбільше професійне об'єднання психологів разом з **Національним комітетом EuroPsy**, як органом, що здійснює сертифікацію якості вищої психологічної освіти українських психологів на основі її відповідності Мінімальному освітньому стандарту, прийнятому національними психологічними асоціаціями-членами EFPA (Європейської Психологічної Федерації Психологічних Асоціацій) заявляє про **НЕПРИПУСТИМІСТЬ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОЇ РОБОТИ ПСИХОЛОГІВ З ЛЮДЬМИ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА, У ВИПАДКАХ ВІДСУТНОСТІ НАЛЕЖНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЩОДО РОБОТИ У ЦІЙ ЦАРИНІ.**

Діти та дорослі, які зазнали сексуального насильства, окрім фізичних наслідків, мають гострий психологічний дистрес, який може спровокувати розвиток цілої низки складнощів з психічним здоров'ям, від глибокого почуття провини до повторних переживань травматичної події, панічних атак, спроб самогубства тощо.

Некомпетентна психотерапія є суттєвим фактором ризику виникнення та посилення негативних наслідків для психічного здоров'я осіб, які зазнали насилля. Найчастіше йдеться про ретравматизацію, як повторне пережиття травматичної події через нефаховість психологічних втручань. Психологи, які не пройшли спеціальної підготовки щодо роботи з дорослими та дітьми, які зазнали сексуального насилля, та не володіють науково-доказовими методами психотерапії гострого та посттравматичного стресового розладів не можуть бути залучені до такої роботи ні на контрактній, ні на волонтерській основі.

Науково-доказовими підходами до роботи з особами, які зазнали сексуального насильства є інтервенції базовані на когнітивно-поведінковій терапії (СВТ), терапії травми методом десенсибілізації та репроцесуалізації рухом очей (EMDR), майндфулнес-терапії, терапії методом реконсолідації травматичної пам'яті (RTM) та низка інших. В кожному випадку йдеться про наявність доказів ефективності втручань, перевірених у дослідженнях, а також про наявність у психологів компетенцій щодо застосування цих методів, підтверджених відповідною сертифікацією в методі. Також допускається робота психолога під супервізійним супроводом фахівця, який має підтвержену кваліфікацію.

Випадки психотерапії осіб, які зазнали сексуального насильства, психологами без відповідної спеціалізованої підготовки є прямим порушенням базових етичних принципів професійної діяльності, зокрема принципів № 2.2. «Компетентність», 2.3. «Відповідальність», 2.4. «Доброчесність», та цілої низки етичних норм у взаємовідносинах з клієнтом, викладених в Етичному кодексі психолога (ухвалений Національною психологічною асоціацією Протоколом №34 від 15.09.21 р.). Враховуючи вищезазначене, Етична комісія НПА вважатиме несанкціоновану та не забезпечену належним рівнем кваліфікації роботу психологів з людьми, які зазнали сексуального насильства під час війни, порушенням букви і духу Етичного кодексу психолога. Зважаючи на потенційну важкість наслідків неетичної поведінки психологів в цій сфері для самих клієнтів, Етична комісія НПА розглядатиме кожну скаргу на подібний випадок як першочергову та ініціюватиме процедуру її розгляду у невідкладному порядку.

Закликаємо усі фахові психологічні та психотерапевтичні асоціації донести до своїх членів неприпустимість психотерапевтичної роботи психологів на предмет сексуального насилля без належної підготовки.

Президентка НПА

Валерія Палій

Голова Національного комітету EuroPsy

Вікторія Горбунова

Голова Етичної комісії НПА

Світлана Чуніхіна

